

Slovstvine reči.

Tudi nekaj zastran doveršivnih glagolov.

Ni je menda posebnosti slovanskega jezika sploh, ki bi ga toliko ločila od drugih znanih jezikov, kakor je razdeljenje njegovega glagola v doveršivni in nedoveršivni glagol; ni je pa tudi posebnosti naše slovenšine, ktera bi jo bolj odnašala od drugih slovanskih sester, kakor je dosedanja tu zagovarjana, tam spodbijana, drugim Slovanom čisto nerazumljiva raba doveršivnih glagolov, ki so jo „Novice“ zdaj zopet vzele v misel. Vprašanje je ravno tako imenitno kakor težavno in torej vredno, da se dobro pretrese. Bodi tudi meni dopušeno povedati, kaj mislim od tega.

Vprašanje meri na to: ali se morejo v slovenščini glagoli doveršivni (verba perfectiva) devati v določni ali naznanivni naklon pravega sedanjega časa?

K temu bo gotovo treba vediti pomen pravega sedanjega časa. V sedanjem času si mislimo djanje (ali stan), ki terpi ravno takrat, kadar govorimo od njega z glagolom, to djanje naznanjajočim, ki terpi sedaj v odločenem delu časa, med njegovim začetkom in koncom, z eno besedo, mislimo si, da djanje terpi, da se godi, brez vsega ozira na njegov začetek, konec ali uspeh. Glagoli sedanjega časa, od kterega je tu govorjenje, dajejo odgovor na vprašanje: „kaj delaš? kako si?“ in pristaviti se jim dá vselej, kakor že njega ime kaže, besedica: „sedaj, ravno sedaj“. Sedanji čas, kterega glagolu bi se ne mogla pristaviti beseda: ravno sedaj, ni pravi sedanji čas, marveč neodločen čas s podobo sedanjega časa.

Za naznanovanje djanj, od kterih si mislimo, da terpe, to je, da se godé v odločenem času, ki ima začetek in konec, nam služijo nedoveršivni glagoli (verba imperfectiva seu durativa), in zato bo Slovincu najlažje spoznati: je li kak glagol nedoveršiven, če ga pridruži glagolu: „začeti“ ali „nehati“, n. pr.: „začel je peti, — nehalo je grometi“.

Zmota velika bi pa bila, misliti, da nedoveršivni glagoli naznanjajo djanja, ki se večkrat godé, ki se ponavljajo. Sledeči primer naj nam to razjasni. Srečam človeka z opertanim žakljem, in ga poprašam: „Kam pa?“ Odgovori mi: „Nesem v mlin“ (to je, zdaj, kakor me vidiš, nesem). Nesti je tu terpeč, nedoveršiven glagol. Pritoževaje se pa zna reči: „jez, tako šibak, nosim v mlin; moj brat, močnejši od mene, pa doma sedi“. Tukej imamo ponavljavni glagol nositi. To pa je res, da se nedoveršivni in ponavljavni glagoli dostikrat eden drugemu nadomestujejo.

Kaj pa je nasproti bistvo doveršivnih glagolov? Pri doveršivnih glagolih si mislimo, kakor že ime odkriva, da je začetek, prenehanje, konec ali uspeh kacega djanja opravljen, spolnjen, doveršen, brez vsega ozira na čas, v kterem bi se bil ta začetek ali konec itd. godil; kakor so n. pr. zapeti, zboleti, prevedriti se, omlatiti, uloviti itd. Ker si pri doveršivnih glagolih mislimo samo doveršenost djanja, brez časa, v kterem bi se bila godila, spozna se najlažje doveršiven glagol s tem, da se skuša pritakniti stavku: Počakaj, da — n. pr. počakaj, da se umijem, oblečem itd.

Zopet bi pa bila zmota, misliti, da doveršivni glagoli kažejo enokratne djanja; če bi to bilo, reklo bi se jim verba singulativa, ne pa perfectiva. V primerih: „Vesel sem, da sem pšenico iznosil iz skednja“, „veliko sveta je obhodil, oblazil“, so glagoli: iznositi, obhoditi, doveršivni, čeravno kažejo nekako večkratno djanje proti glagolom: iznesti, obiti.

Menim tedej, da, premišljivši dobro pomen sedanjega časa in bistvo doveršivnega glagola, moramo spoznati, da kakor je terpečemu navskriž, tako tudi doveršivni

glagol ne more stati v določnem naklonu sedanjega časa, ker je on edino namenjen za terpeče djanja. Ne morem reči: „(Sedaj) napolnim, temuč polnim, napolnujem“. Perfectio in duratio ste si nasproti kakor černo in belo.

Ali zavolj tega naj nihče ne misli, da so doveršivni glagoli prišli v preklic. Dopovejmo si to reč. — Samo v določnem naklonu gori razloženega sedanjega časa mora vselej nedoveršivni glagol biti, v drugih naklonih in časih pa le takrat, kadar si terpeče, nedognano djanje mislimo. Doveršivni glagoli pa se smejo rabiti n. pr. v vseh, pregovorom podobnih stavkih, ali v kterih se dajo glagolom pristaviti besede: navadno, rado, lahko, — ravno tako v pripovedovavnem načinu itd. Prav je rečeno: n. pr. „majhen piskerc hitro skipí; človek veliko preterpí na svetu; jez lahko cele bukve na dan preberem“ itd. Doveršivni glagoli utegnejo imeti obliko sedanjega časa, — ali to ni pravi sedanji čas. (Konec sledí.)

Popis nekterih krajev iz sedanje vojske.

Krim ali Krimea.

Bravci rusovsko-turškega vojskovanja vejo, da že davnej se namerja francosko-angleška armada, zedinjena s turško, napasti Krim, in vzeti ga Rusom, če jim prederznost ne bo spodletela. Bo tedaj gotovo marsikteremu vseč, bolj natanko poznati to deželo; zato jo hočemo popisati po legi, stanovavcih in zgodovini, in njenih naj važniših krajih. Na zemljovidu rusovsko-turškega bojišča, ki smo ga pred nekimi meseci pridjali Novicam, jo vidijo izrisano.

1. Léga Kríma.

Enak v morje potisnjeni terdnjavi se stega v černo morje polotok, ki se imenuje Krim (Krimea). Od leta 1783 je v oblasti rusovskega carstva. Velikovažen za brambo dežele in njenega kupčijstva, gospoduje tako rekoč ta polotok celo černo morje; in to je posebno, kar mika sovražnike rusovskega carstva. Je pa ta dežela blizu 360 štirjaških milj velika, in ker se le na eni strani po ozkem komaj poldrugo miljo širokem svetu stikuje s suho zemljo, se po pravici imenuje polotok.

Krim je večidel velika puščava z enakoličnimi stepami, v kterih ne vidiš drevesa in po kterih se klatijo kočarji (nomadi), ki se danes tu, juter tam ustanujejo. Zemlja je pusta, za kmetijstvo malo pripravna, po kteri se steka le malo rek, izmed kterih naj imenitniši je Salgin.

Al proti jugu je te pustote konec. Ko prideš iz severja do Simferopolja, poglavnega mesta, dolgočasna ravnina jenja, in rodovitni griči in humci se začno, za kterimi se razprostirajo večje gore, ki se Jajle ali krimske planine zovejo, iz kterih se koplje mnogoversten in lep marmelj, premog in apno, in izpod kterih iztekajo naftni studenci. Nekdaj so nekatere teh gorá tudi ogenj bljuvale; dandanašnji pa ni dosto sledú več od tega.

Čeravno je Krim polotok, vendar podnebje njegovo ni tako, kakor sicer drugih morskih krajev. Vročina poleti doseže dostikrat 24 stopinj gorkote po R., pozimi je srednji mraz 8 stopinj; ob hudi zimi leta 1827 ga pa je bilo celó 20 stopinj. Južni vetrovi so tu navadni; dežuje le malo. Naj več se koruze prideluje, pa tudi terta rodi. Več pa kakor polja, je tu živine, ktero v stepah kobilice večkrat strašno nadležjejo. Na južnem primorji in v dolinah jajlaskih planin rastejo tudi oljka in drugi žlahni sadeži gorkih dežel. Lesa ni skoraj nič, in pomanjkanje derv je takošno, da kurijo s suho travo, ki jo kosijo po stepah, s slamo, in pa posušenim kravjekom, kar gotovo ni kmetijstvu v prid. Če bi zasadili več goj-

z dov, bi gotovo zboljšali zrak in bi povzdignili rodovitnost zemlje, ktera tudi po štepah ni peščena. Po starih pripovedkah so tu nekda veliki gojzdi bili; kar pa so ti zginili, prepeka poletno solnce goličave tako, da vsa trava zgori.

Pridelki žlahnega sadja, smokev, mandeljnov, maruna, kaper, oljke, lavora in vina naklonijo Krimčanom precej dobička. Vino so tu sicer že v starih časih pridelovali, ali zboljšala se je vinoreja še le potem, ko je Potemkin veliko ogerskih tert ondi zasadil; leta 1840 so že imeli 12 milionov tert in v letu 1851 so pridelali 93.200 veder vina. Vino, ki ga knez Woronzov na goricah okoli Ai-Danala prideluje, je nek tako žlahno, da ga tudi naj bolje šampanjsko ne prekosí.

Več še kakor goveje živine imajo ovác v severnih štepah; dobro znane po svetu in od kupcev veliko obrajtane so ovčje kože, ktere pod imenom krimskih kož tudi v naše kraje na prodaj pridejo. Iz Azije tu sém zaplozenih dromedarov, kamelam zlo podobne živine, se dosti nahaja na Krimu; Krimčani ž njimi tovorijo, pa tudi vozijo. (Dalje sledí.)

Ozir po svetu.

Potopisne čertice iz Petrograda.

(Konec.)

Neva je pri svojem iztočju ravno tako bistra, kakor pri izviru. Res je, da nevajenemu se spervega ne prileže nje okus, zato jo Rusi tudi z vinom in rumom zmešano pijó. Toda človek se je kmali privadi in jo več obrajta, kakor marsiktero drugo. Petrogradčani so vselej veseli, po popotvanji domú pridíši, da se zopet Neve napijó. Od nje se celó pripoveduje, da si je dajal car Aleksander vode iz Neve v steklenice natakati, in za njim, koder je potoval, pošiljati. Za umivanje je ravno tako obrajtana, in tukajšni Angleži enoglasno lepo beloto svojega perila le vodi iz Neve prilastujejo.

Le škoda, da nima Petrograd nobene štirne, in še celó žlebov ne, po katerih bi se voda iz Neve v hiše napeljevala, zakaj gotovo bi marsikteri mestjan cel del Nevine struge, ktera mu ni po volji, rad odstopil, če bi le štirno na kakem všečnem kraju imeti zamogel, da bi mu dotekalo dovelj vode. — V studencih pa, ki so v mestni okolici, je tako slaba voda, da ni za piti, izvira pa večidel iz močvirnih tal, in ji pravijo „črna studenčnica“.

Vsa voda, ki je mesto potrebuje, se mora le v Nevi zajemati. Zato pa imajo Petrogradčani v svojih hišah vodne sode, v ktere nalaš za to vdinjani voznik vodo vozi in tovari. On in njegovo kljuse imata z vodo celi dan dovelj opraviti. Revniši prebivavci pošiljajo pa svoje ljudi po njo na breg Neve, kjer jo z dolzimi korci v svoje verče zajemajo, in kakor naši kočijaži, domú tovorijo. Premožniši imajo pa svoje lastne zajemališča, kjer se voda v majhnih hišicah iz reke tromba. Pozimi razne luknje v led vsekajo, v katerih se voda zajema in v bližnje iz ledú stesane korita vlija, da se konji napajajo. Vodnikarji z enim konjem in kapljivimi in škropivnimi sodi so žive podobe po petrogradskih ulicah. Po cele rajde jih stojí pri zajemališčih.

Na Rusovskem ne perejo perice nikjer drugej, kakor na bregu Neve, in sicer tako le: one pomakajo perilo v vodo in ga z gladkimi lopatami ali pa po koritu ploskajo. Tako prati se vidi pri vsih slavyjanskih narodih od Petrograda do Macedonije. Še celó pozimi perice pazijo in gledajo, da jim perilnice ne zamerznejo; uterjene Rusinje, naj zima in mraz še tako pritiska, so vse-skozi pri vodi, neutrudljive pri perilu; čeravno so od nog do glave več ali manj oledéne, jim ne pride na

misel modernjati zoper hudo zimo. Da se pa petrogradške gizdalinke s perilom ne vkvarjajo, se tako vé.

Še bolj ko perične šajke (plavi) so popotniku ribški čolnovi zanimivi, ki se jim „skadoki“ pravi. Vse kar lov, hranišče in prodajo rib zadene, je pri Rusih v naj boljšem redu, in zato so tudi povsod omenjeni skadoki napravljani. Čedne, lepo pomalane in krasno okinčane leséne hišice so, kakoršne se tudi na Labi in Alsteri vidijo. Napravljene so na plavih, ki so na bregu pripeti, na ktere se po bervih pride. Znotrej je prostor, kamor ribči suhe in nasoljene ribe obešajo. Sred hišice je dvoje svetih podob na steni obešenih s prižganima svetilnicama. Razun ribe sušiti in nasoljevati, imajo Rusi še to navado, da jih dajo zmerzniti. Pozimi se vidi dovelj omar okoli njih, ki so z zmerznjenimi ribami napolnjene. Na obéh stranéh omenjenega prostora v hišici ste dvé čedne izbi, ena za domačo družino, druga pa za goste, kamor hodijo radi frišni kaviar jést. Za hišico v vodi so velike shrambe (poltarji) za žive ribe, v katerih jih prav veliko množico hranijo, zakaj Rusi so jaki ribojedci.

Neva je sred mesta eno versto (rusovsko miljo) široka, in brez vsih nje znamenitih ovinkov, čez tri nemške milje dolga. Lahko se razume, kakošne razgraje pozimi pri neizrečeni zmerzlini nje ledovje v Petrogradu napravlja. Tukaj se dá ponoči sred mesta popotovati, kjer se človek tako zapušenega misli, kakor da bi bil na morskikh ledénih finiškikh samotah. Luči mu iz hiš le od de-leč bleščé, luna in severna svetloba mu služite v razsvitljenje, kompas in zvezde so mu pa vodila. Kakor Petrogradčani ponočne veselice pozimi na ledu manj obrajta, kjer se pogostoma tatvine in umori primirjajo, tem raji jih poleti obiskujejo, kader se na Nevi brodarstvo oživí, ki ga Rusi med družimi veselicami naj bolj obrajta. Noči so prijetne in bistre kot ribje oko. Mesca junija in julija vse polno mergolí večih in manjših barkic po Nevinih bregovih, in življenje je tu ta čas tako prijetno, da vse kar veneške gondole le mikavnega imeti zamorejo, je le malenkost proti krasoti, ki jo Rusom Neva očituje.

Novičar iz austrianskih krajev.

Od Svetinj na Štaj. 31. augusta. V ti okolici so šolske preskušnje doveršene, ktere razun mnogih družih gospodov so počastili s svojo nazočnostjo tudi prečastiti gosp. dekan dr. Vogrin. Učencov je sicer malo, ker je tudi število duš te župnije majhno, in čudno! da se v družih krajih ljudstvo pomnožuje, tu pa pomanjšava, ker se posebno vinčarji v druge kraje preseljujejo iskajoč si Kalifornije. — S tem več jih je pa bilo v sosedni župnii pri sv. Nikolaju, kjer je preskušnja 28. t. m. vpričo častitega gospoda tehanta Petra Daiko-ta bila. Milo so nam otročiči v početku zapeli, zatem pa tak gladko in dobro iz keršanskega nauka in družih predmetov odgovarjali, da je veselje bilo slišati. Gotovo sta se morala gosp. katehet Matija Fric, in gosp. učenik skoz leto močno truditi, hvala jima! Zadnjič so nam učenci še eno prav ginljivo pesmico zapeli, zatem pa so bili z darili pohvaljeni. Dovolite mi pri ti priliki svoje mnenje zastran šolskih daril razodeti. Ne zdí se mi pravično, da z večimi talenti že od Boga obdarjeni se še s posebnimi darili obdarujejo; ne vém, da bi dobro glavo darila k večji marljivosti spodbadale, slabejši pa tudi ne bodo nagnane k pridnišemu prizadetju; veliko takih pa, ki niso morebiti nič slaběji od obdarovanih se obnašali, žalost njih nedolžne serčica presune, ko šolsko učilnico zapustijo. Nasledki taki niso dobri za nježno mladino. Al bi ne bilo bolj, da bi se med letom kaka knjižica darovala revnemu učencu, ki pa je lepega obnašanja in čeravno ni posebno bistre glave, pa se vendar pridno učí?

Potovanje po znanstvenih okrajnah.

Razločki človeka od živali.

Da človek se po svojih dušnih lastnostih loči od žival, je znano vsācemu. Da se pa zlo loči tudi po telesnem značaju, ni še morebiti vsak bolj natanko prevdarjal, in vendar je tudi premišljevanje od te strani mikavna. Evo razločke!

Vsa žival ima odejo po životu: ta dlako, una šetine, ta perje, una luskine itd. — človek je nima. Skor vsaka žival ima orodje za brambo: ta rogove, una kopita, ena kremplje, druga hude zobé itd., — človek nima nobenega. Človek hodi po koncu, živina ne, in le opica (merkvice), medved in izučen pēs se postavijo in grejo včasih po koncu. Glavo nosi človek na herb-tancu, živina jo ima pred herb-tancem. Vse dojivke, razun opice, ktera ima 4 roke, hodijo po 4 nogah, — človek hodi po 2 nogah in ima 2 roki. V razmeri k velikosti trupla ima človek naj več možganov; čutnice človeške so tanjše, živinske debelejšje. Čeljust človeška stoji skor navpik, čeljust živinska molí naprej. Človek je naj dalje otrok, jé vse in živi povsod. Človek govori in poje, žival le poje, ker tisto govorjenje, ki si ga navadijo nekteri tiči, je le okorno posnemanje nekterih glasov človeških. Živina se zamore tudi jokati, postavim, jelen kadar vstreljen umira, — ali smejati se zna le človek.

Nohtovi človeški.

Profesor Berthold v Göttingi nam je marsikaj znamenitega povedal od nohtov, kar je še malo znano. Po njegovih skušnjah rastejo nohtovi otrokom veliko hitreje, kakor odraslim, — poleti veliko hitreje kakor pozimi, in sicer tako, da ravno tisti noht, ki je pozimi potreboval za rast svojo 132 dni, je poleti zrastel v 116 dnéh. Na desni roki rastejo človeku nohtovi hitreje, kakor na levi, ako ni levičnik, — naj hitreje zraste noht na srednjem perstu, bolj počasno in skor enako rasteta nohta na perstancu in žugavniku, še bolj počasi noht na mazincu, najpočasniše pa noht na palcu.

Moč ledú.

Vsak vé, če voda zmerzne v zamašeni steklenici (flaši), jo led v nji raznese, ker se led zlo stegne. Pa kako silno moč ima led, se je spoznalo še le iz tega, da so enkrat železno votlo kroglo, ktere votlina je znesla 15 pavcov in pol, in je bila povsod skor 3 pavce debela, napolnili z vodo, zabili in zmerzniti dali. Komaj se je začel v nji led delati, jo je raznesel tako, da en kos, poldrugi cent težak, je deleč odletel. Zrajtalo se je potem, da moč, ktera je to kroglo raznesla, je bila moč od 2 milionov in 600.000 funtov. Ravno zato, ker se voda razteguje, kadar zmerzuje, plava led nad vodo in je v stanu veliko težo nositi, vendar vselej le deseti del ledú ostane nad vodo, vēs drugi led (devet desetink) je pod vodo.

Slovstvine reči.

Tudi nekaj zastran doveršivnih glagolov.

(Konec.)

To pravilo, ktero smo posneli iz nature doveršivnega in nedoveršivnega glagola, pa prav za prav ni novo. Slovenske slovnice nas učé, kakor je znano, da doveršivni glagoli nimajo priložaja (participija) sedanjega časa. Zdaj prosim: kak je vendar razloček v naši zadevi med priložajem in določnim naklonom sedanjega časa? Ali ni vsak določni naklon sedanjega časa le razkrojen priložaj tistega časa? „Meni delajoči dela, gredoči gré, spijoči spí, vpijoči v pušavi vpije“ itd. Če tedaj slovenska slovnica ne terpi priložaja sedanjega časa od doveršivnih glagolov, ne more dosledno tudi

dopuštati njih določnega naklona. Če pa smem reči n. pr.: „današnje Novice prinesó, povabijo“, zakaj bi jih ne smel imenovati prinesoče, povabijoče? Ali to ne velja, torej tudi uno ne bo deržalo, marveč bo treba govoriti: „Novice so prinesle, Novice naznanjajo, vabijo“.

Ako se v tretje obrnemo na slovenski narod, našli bomo, da se on v nezmerni večini glagolov tudi zares derži tega pravila. Samo nekoliko in v primeri k unim vendar le malo doveršivnih glagolov, ktere Slovenec zares zoper natoro jezika in navado družih Slavjanov rabi tudi v določnem naklonu sedanjega časa, kakor so, n. pr. priseči, povabiti, zahvaliti se, priporočiti se, zarotiti, poslati, prinesiti, spovedati se, obljubiti, pozdraviti itd. Zna biti, da je kak tuj vtok temu kriv; nekaj nas moti tudi pomen ponavljanja, ki se pritiska tem glagolom, če jima damo podobo nedoveršivnega glagola. Ali pri vseh teh glagolih pridemo zopet na pravo pot, kadar ž njimi odgovorimo na vprašanje: „kaj delaš?“, ali kadar jim predložimo besedo: „sedaj, ravno sedaj“. Vsakdo bo rekel (brez ozira na ponavljanje): „ravno prisegam (enkrat), vabim, pošiljam, hvalo dajem“ itd. In vendar je to pravi sedanji čas. Poglejmo v sledečem pogovoru premembo glagolov: „Siromak: povabim te na gostje. Bogatin: Kaj me vabiš, ker mi nimaš česa dati. Siromak: Jez te samo vabim, če hočeš priti“. Tudi tu-kej ni nobenega sledú od ponavljanja.

Na zadnje je treba še omeniti, da imamo nekaj taci-h glagolov, ki so po obliki doveršivni, po pomenu pa nedoveršivni; n. pr.: poznati (znati), pomeniti (pomen imeti), utegniti (časimeti); tako tudi to zasluži, to znese, čeravno bi Hervat tū rekel: to zaslužuje, to iznosi. Iznositi je namreč Hervatom nedoveršivni glagol, če prav bi ga Slovenec kmali za doveršivnega imel.

Da na kratko povzamem, ta sostavek terdi: doveršivni glagoli v duhu slovanskega jezika nimajo določnega naklona sedanjega časa, in dokazuje to po natori doveršivnega glagola, po slovenski gramatiki, ktera preklicuje njih priložaje sedanjega časa, in po večini tistih primerljejev, v kterih tudi Slovenec posnema pravila družih, v tem edinih in stanovitnih Slovanov.

Kar se pa tiče staroslovenščine, na ktero omenjeni sostavek v „Novicah“ opira svojo misel, bi prav bilo, da bi tudi gosp. dr. Miklošič spregovoril besedo zastran tega; le toliko zamorem jez opomniti, da pri staroslovenščini je treba na to paziti, v kterem času stoji glagol v gerškem izvorniku, po kterem se staroslovenščina sužno ravna, in pa, da glagol „elati“ je nedoveršiven C—e.

Popis nekterih krajev iz sedanje vojske.

Krim ali Krimea.

(Dalje.)

2. Stanovavci na Krimu in njih zgodovina.

Za naj starejše stanovavce na Krimu veljajo Kimri — narod neznanega izvira. Bili so, kakor stari popisi pravijo, ljudstvo roparsko in kervoželjno, ki so popotnike, kteri so zašli v te kraje, morili in jih žertovali svojim bogovom. Ko so iz severa priderli Skiti v te kraje, so pregnali Kimre v južne planine, od kterih so imé Taurov (planinarjev) dobili. Narod, ki ga Gerki Tauruskite zovejo, je bil menda mešanica obojih; sedanji Krim so Gerki imenovali tauriški Kersones.

Več od teh krajev pa se je zvedilo še le potem, ko so 7 sto let pred Kristusom Gerki (Mileziani) na izhodnem bregu naselitve Teodozio, Nimfejo, Pantikapejo in Mirnikon osnovali, v jugozahodu pa Herakleati se vse-

lili, ki so se sčasoma s Skiti sprijaznili. Zmiraj več Gerkov se je odsihmal v gostoljubno deželo preseljevalo, tako, da se je sčasoma ustanovilo majhno pa zavolj trgovine in bark, ki jih je imelo, mogočno bosporniško kraljestvo, katero so skoz 300 let vladali domači kralji, dokler ni njih poslednji kralj zavolj vedno večje sile Sarmatov te dežele prostovoljno odstopil mogočnemu Midridatu, kralju iz Ponta. Ta si podverže tudi vse druge gerške naselitve in prežene Skite iz Kersonesa. Pozneje so bili Rimci gospodarji, za njimi Alani, divji Goti in Huni, Kazari, Pečenegi in Kumani.

Vse te ljudstva so bile pa le predniki Tatarov, ki so si prvi tu stanovitno oblast prisvojili in so še zdaj večina današnjih stanovavcov. Živel so v miru z drugimi stanovavci in imeli so vladarje, katerim so kani rekli. Leta 1180 so po mirni pogodbi in v brambo kupčije Genuzom prepustili mesto Teodozijo, ki se je odsihmal imenovalo Kafa. Junaško so se postavili Benečanom v bran, ki so jim zavidvali bogato trgovino, in so vse njih napade serčno odbijali.

Al sedaj so privreli Turki (Osmani) nad te kraje, si podvergli kane, in leta 1475 pod svojo oblast spravili Kafo, pozneje pa so si prisvojili tudi vse druge genuške mesta.

Tako je prišel Krim v pest Turkom, — ali v vojski 1736 je udaril grof Münnich z 100.000 Rusi nad Krim; z naskokom se polastivši Perekopa je privihral do Simforopolja, pa silna vročina ga je tabart pregnala. Drugo leto pride spet in napade Perekop, al spet ni nič opravil. Še le leta 1771 je knez Dolgoruki vzel Krim in si podvergel kane; od tod priimek njegov „krimski“.

Poslednji kan Sahim Gerai se je izmuznil popolnoma iz oblasti turške in se podal v varstvo rusovske cesarice Katarine II., tako, da je sultan turški v pogodbi Kučuk-Kainarčki leta 1774 spoznal samostojnost od naroda samega slobodno voljenih kanov. Al novi razpori, ki jih je podpihovala turška porta, so nagnale Sahima, da je leta 1783 Krim popolnoma odstopil Rusii. Sahima so s priliznjeno besedo privabili v Carigrad; ko pa tje pride, so mu podali vervico, da se je mogel zadaviti. Potemkin pa, ki je cesarici rusovski dopovedati znal, da si je pridobil v vsem tem velike zasluge za Krim (Taurijo), je v zahvalo prejel priimek „Potemkin tauriški“.

Od tega časa je Krim velikovažen oddelek rusovskega carstva.

Kratka ta povestnica kaže različno mešanico stanovavcov, ki tu bivajo, — kaže pa tudi, kako težko se dá ta polotok braniti zoper napade sovražnikov.

(Konec sledi.)

Kratkočasno berilo.

Zajterk.

(Obraz iz vojaškega življenja.)

Bilo je leta 1814. Napoleon, ob svojem času nepremagljiv vojskovodja, pred katerim se je cela Europa tresla, je bil pobral svoje kopita; združene evropske armade so ga bile vgnale, kakor Slovenec pravi „v kozji rog“ in tirale ga čez francoske meje do glavnega mesta Pariza. Francija, mogočno cesarstvo, se je skercila zopet na svoje stare meje, in pomirje, po katerem je cela Europa hrepenela, je bilo storjeno. Začeli so tedaj posamezni polki združenih armad zopet zapuščati Francosko in se povračevati na svoj dom.

Tako vidimo neko jutro polk A. C. R. marširati že blizo francoske meje po prav prijetni planjavi. Juterno solnce je rajskolepo s svojimi žarki zlatilo prijazno okolico, in po izgledu veselih ptic, ki so žvergolele Stvarniku prijetno juterno pesem, so tudi vojaki, čeravno še

na tuji zemlji, polno veselja prepevali domače pesmice. In zakaj bi ne? saj je bilo mnogo terpljenja in nevarnost srečno prestano, in kar je bilo čez vse, bili so s slednjim korakom bližej svoji dragi domovini. Tri mlade častnike D., M., P., ktere že delj časa kakor priserene in zveste prijatelje, pa tudi kakor hrabre junake poznamo, katerih oistre meče so v marsikaki bitvi Francozi nemilo okusili, tudi danes nahajamo v verstah omenjenega polka, jahajoče berzne konjiče.

Skoraj celo preteklo noč v spolnovanju svojih službenih dolžnost na nogah, se ni bilo čuditi, da so njih želodci pričeli precej ostro tirjati svoje pravice. Al do postaje je bilo še precej dalječ, ob cesti tudi nobene hiše; le kakih pet sto korakov od ceste je stal samotni pa čedno zidan mlin. „Kaj“ — reče častnik D. svojima tovaršema — „ko bi si tamle v mlinu zajterka poiskali?“ „Hajdi“ — odgovorita tovarša — „kake pol ure se prav lahko pomudimo, in če potem konjiče kolčikaj poženemo, dotečemo še prav lahko polk pred dohodom na postajo“. Rečeno storjeno. Naši častniki nalašč nekoliko konje pridržujejo in zadaj ostajajo, in ko se polk okoli nekega gojzdiča okrene, spodbodejo oni svoje berzne konjiče, in jo vlijejo, kakor po zraku, proti mlinu.

Med vratmi dvorišča stoječi mlinar, mlad čverst mož, pozdravi prihajoče častnike po omikani šegi izobraženega Francoza, in na njih vprašanje in prošnjo: je li bi mogli tu za plačilo kaj zajterka dobiti? jim prijazno odgovori: „Da! kar koli zapoveste, častni gospodje! kave ali čokolade, ali, če hočete, vam urno zakoljemo in pripravimo tudi par pišancov?“ „Priatelj! — mu odgovorijo s konj stopivši — nam se naprej mudí; dajte nam, kar se nar urnejši pripraviti zamore.“ „Že prav“ — prijazno mlinar odgovori — „zajterk bo urno pripravljen; tudi za vaše konjiče, ki se zlo trudni in lačni viditi, bomo poskerbeli“. In v tem pokliče čez dvorišče gredočega hlapca, kteremu častniki konje s prošnjo izročijo, naj jim jermenje nekoliko odjenja in jih na dvorišču kam priveže.

Zdaj mlinar svoje goste z besedami: „prosim gospodje, ako Vam je drago, potrudite se z manoj“ pelje v vežo in tu po lepih širokih stopnicah v zgornjo hišo v lepo pospravljeno sobo. Tu predstavi z besedami: „ti gospodje so poterjali na vrata naše gostoljubnosti, želječi kaj zajterka dobiti“ naše častnike svoji mladi zali ženki, ki je, z ljubeznjivim pervorojenim detetom na ročju, prijazno do vrat častnikom nasprot prihitela, pozdravljajoča jih z prijaznim „dobro došli!“ — Urno je hotla zdaj dete v lepo, snažno opravljeno zibelko položiti in hiteti v kuhinjo; al mlinar jo prijazno zaverne: „Ne trudi se, ljuba moja, kavo bo dekla že sama lahka pripravila, ker mora še urno stopiti po dobre smetane v vas; ostani ti le tu pri gospodih, da jim dolgčas ne bo; in da ložej kave pričakajo, hočem prinesiti med tim kapljico dobrega domačega vina in plečeta za prigriz“.

In s tim odide. Naši gosti se niso mogli prečuditi, najti tu na samoti tako omikane in prijazne ljudi, al — saj bili so še na francoski zemlji, v tako imenovani domovini naj večje svetne izobraženosti in omike. — Precej dolgo jim je bilo sicer treba čakati obljubljenega vina in plečeta; s toliko večjo slo so se pa potem naši častniki gostili in pili na zdravje mlinarice in vse hiše.

Mlinar, kakor se je čutilo, je mogel imeti posebne opravila odzunaj opravljati, ker je bil, kakor hitro je vino prinesel in ga poln prijaznosti na mizo postavil, sopet sobo berž zapustil. Toliko več si je pa mlinarica prizadevala, častnikom po mogočnosti dobro postreči; pridno jim je tudi kozarce nalivala in jih pripravila tako v prav dobro voljo.

Zvediti, kako so tudi konji preskerbljeni, gré zdaj eden oficirjev P. doli na dvorišče. Doli pridši najde nekoliko ljudi, ktere je bila, kakor se je vidilo, menda ra-

66 funtov mesarske teže; od teh funtov jih pa pride 5 do 6 na loj.

Če 8 centov težka krava 3 funte sena za vsa-
cih 100 funtov svoje teže potrebuje, tedaj 24 fun-
tov sena na dan, se bo, ker namesti sena 4krat
toliko zelene klaje potrebuje, to je, 96 funtov
na dan, tudi lahko izrajtalo, koliko je bo za celi
čas, ko se ji zeleno poklada, to je, za 5 poletnih
mescov potrebovala.

Kako dolgo se dá živina na paši dobro iz-
deržati, se na to vižo lahko prerajta. Kdor ne vé,
koliko živina na dan klaje potrebuje, in kdor ne
prevdari: ali je živina tudi toliko na paši do-
bila, tak gospodar ne zasluži imena dobrega go-
spodarja, in da ga res ne zasluži, poglej le nje-
govo, ali pa, Martinovec! tudi — svojo živino.
Ne misli, da sem ti le eno neresnično povedal: vse
je pri piki tako. Če pa ne verjameš, ti ni pomagati!

Martinovec z ozirom na svoj hlev in revni stan
živine vës prepričan, da je Zgodnek resnico govoril,
je terdno sklenil vprihodnjic pri svoji živini dobro
— rajtati.

Potovanje po znanstvinih okrajnah.

Pervi spoznavec soparne moči za norca spoznan.

V pismih slavne Marione de Lorme, ki so prišle
pred 210 leti na dan, se bere, da bistrumnega moža,
ki je prvi tisto moč spoznal, ktera dan današnji po že-
leznicah vozove in po morjih barke goni, so za norca
imeli in ga celó v norišnico zaperli; — tako nemogoče
se jim je takrat to zdelo, kar dandanašnji že skor
vsak otrok vé! Čujmo, kaj omenjena Marion de Lorme
o tem piše:

„Obiskala sva z angleškim lordom Worcestrom no-
rišnico v Bicêtru; jez bolj mervta kot živa od strahu se
deržim svojega spremljevalca, ko greva čez dvor no-
rišnice. Kar zakriči v nekem z železnimi koli prepa-
ženem kotu en človek strašnega obraza s hripavim gla-
som za nama: „Jez nisem norec, jez res nisem norec!
Jez sem nekaj znašel, kar bi deželo, ki bi to najdbo
sprejela, obogatelo?“ To slišati, vprašam moža, ki naju
je spremljal: „Kaj pa je iznašel ta mož?“ „Nič nič
tacega — mi odgovori — čudili bi se, če bi Vam po-
vedal, kaj temu nesrečnemu človeku po možganih blodi
noč in dan: neumna misel mu roji neprenehoma po glavi,
da sopuh vrele vode ima neznanomôč v sebi!“

Tudi meni se je to smešno zdelo.

„Ta človek — govori norišnice čuvaj dalje — se
kliče Salomon de Caus, in je pred 4 leti iz Norman-
dije prišel v Pariz, da bi kralju podal spis, v katerem
je razložil, kakošno čudno moč ima njegova najdba.
Kvasil je, da z vodenim sopuhom bi se dale barke go-
niti, vozovi peljati in mnoge druge stvari tirati. Tudi
kardinalu in tadajnemu prvemu ministru Richelieu je
izročil ta mož rokopis svoje najdbe. Ta pa norega Nor-
manca še poslušati ni hotel. On pa se ne dá odverniti,
in kjer koli je mogel ministra srečati, mu je silil svojo
čudovito najdbo. Minister misleč, da je ta človek nor,
ker s tako silo zmiraj eno trobi, da se mu ubraniti ne
more, ga dá v norišnico v Bicêtru zapreti, kjer je se-
daj že tretje leto, in vsakega ptujega, kdor tû sëm
pride, z vpitjem nadležje: „da ni nor, ampak da je ne-
kaj veliko vrednega iznašel“. Bukve, ki jih je v tem
spisal, imam jez shranjene“ — je pristavil čuvaj.

Lord Worcester, kteremu ni besedica od tega po-
govora ušla, se vës zamisli in poslednjic prosi čuvaja,
naj mu pokaže tisti rokopis. Prebravši nekoliko strani,
reče lord: „Ta mož ni norec! Pri nas na Angleškem ga
bi bili bogato obdarovali — ne pa zaperli. Dajte mi k
njemu iti!“

Čuvaj mu odpre celico, kjer je bil Salomon de Caus
zaperl; in ga pusti k njemu.

Čez nekoliko časa pride žalosten in vës zamišljen
vun. „Res, da je zdej nor — nam reče lord — pa
kdo bi ne obnorel, če, v zahvalo imenitne najdbe, ga
zapró med norce? Vi ste ga naredili norega! Ko ste
ga zaperli v norišnico, ste umorili naj bistrejšo glavo in
v nesrečo pahnili človeka, ki je zaslužil kraljevo krono!“

Temu važnemu popisu pristavimo še, da Salomon
de Caus je v svojih mlajših letih nekoliko časa pri kur-
knezu Pfalškem v Heidelbergu bil, ker je posebno ved-
nost v arhitektoničnem risanju imel; če je knez kaj zidal
ali kakošen vert napravil, vselej se je poprej posvetoval
z njim.

In kakošen žalosten konec je mogel vzeti mož, ki
ga je svet za norca zaperl, ker je ponujal najdbo, ki
je zdaj tolika dobrota. Tako je na svetu!

Popis nekterih krajev iz sedanje vojske.

Krim ali Krimea.

(Dalje.)

Če obhodimo Krim krog in krog in vidimo ta pol-
otok tako plitev tam, kjer se stika s suho zemljo, moramo
poterditi, kar so že Herodot, Strabon in Plini terdili, da
je Krim (Tauria) nekaj popolnoma otok bil. Zdaj je
ta zemeljna ožina vhod na Krim, in res nehajamo širok
graben ali prekop (Taphros) z nasipom, ki seže od desne
na levo od enega morja do drugega, in na tem nasipu
kamnitne vrata. Kadej je utegnil tak graben braniti
mesta na polotoku, ali sedaj tega ne more, še manj ti-
sta mala terdnjavnica Orkagi blizo vasi, ki se zove
Perekop. Dolgoruki je leta 1771 z naskokom vzel
to sotesko; 50.000 Tatarov in 7000 Turkov je deloma
mrtvih obležalo, deloma pa vjetih bilo; le kan jo je od-
nesel po morji v Carigrad. Perekop je sicer vas z
edino pa dolgo ulico, na obeh stranéh z niskimi hišami
in 900 stanovavci, pa ta kraj je imeniten za krimsko
kupčijo, posebno za sol, ki jo naberajo iz bližnjih morjá
in jezer, in jo od tod na vozéh, v ktere dromedare
vpregajo, v notrajne kraje Rusovskega vozijo. Blizo od
Perekopa proti jugu leži terg Armiansk ali Novi
Bazar s 1000 stanovavci.

Na daljnem primorji, ki se proti jugo-zahodu 16
milj deleč poleg mervtega morja noter do morskega
svetilnika na Tarkanu vleče, so le malovažni kraji.

Veliko važniši in z mnogimi lukami (barkostajami)
prevideno je pa zahodno primorje. Globočina morja znaša
do berda Eupatorskega 5 do 6 sežnjev. Tû leži prvo va-
žniše mesto Eupatoria, ali prav za prav po tatarskem
imenu Kozlov. Le vlada Kozlov imenuje Eupatorio
po tistem kraji, ki ga je vojskini poveljnik Mitridat
Eupator v brambo zoper Skite sezidal; verjetno pa je,
da ta kraj je nižje doli bil, tam, kjer je nekaj Inter-
mac bil. Kozlov je bilo ob času tatarskega gospodstva
imenitno mesto, ker mnogo razvalin še zdej spričuje, da
ta kraj je mogel kadaj premožen biti, — al ko sta se
začela Sevastopolj in Odesa vzdigovati, je Kozlov
pojemati začel toliko bolj, kjer je zračje zavolj bližnjih
solnih jezer zlo nezdravo. Pri vsem tem je Kozlov
vendar še okrožno mesto z 12 800 stanovavci, lukanje-
gova ima peščeno zemljo in tedaj je včasih nevarna; ve-
like barke zamorejo le precej deleč od tod ostajati. Kupčija
je pri vsem tem dosti živa in bi še bolj bila, ako bi
barke ne morale popred, preden v Kozlovo (Eupatorijo)
luko smejo, v Teodozii kontumacije prestat. Na za-
hodni strani Eupatorie so velike jezera; 2 milj od Eu-
patorie je solne jezero Sak z zdravilnimi mlakužnimi
toplicami, kamor bolniki radi zahajajo. Po visočini pri-
morja odtod naprej pelje cesta, na kateri se zdaj iz morja

pogostoma kozaki zagledajo, ki menda pazijo na sovražne barke, da vidijo: ali se bližajo ali ne, in to naznanjajo v Sevastopolj.

Sevastopolj je kraj, kamor se zdej oči vsega sveta obračajo, in je vsak radoveden: jeli bo ta težavna in draga terdnjava v stanu, se ubraniti napadu. Kjer je zdej Sevastopolj, je bil nekdanj tatarski kraj Ahliar. V letu 1786 je ukazala cesarica Katarina II. utrditi ta kraj, ki mu je dala ime Sevastopolj (to je, mesto Sevastosa, — imé Sevastos pomeni to, kar Augustus ali Svitli); enako ime je že poprej imelo več krajev v Kolhi, Cicilii in Armenii, ki jih je Pompej Veliki sozidal.

Sedanji Sevastopolj leži na južni strani nekega čez miljo dolgega zaliva na skalovji, ki je čez 240 čevljev visoko, — Sevastopolju nasproti ležeči breg pa je že višji in sternejši. Na to vižo je mesto tako v zatičini skrito, da se od nobene strani ne vidi nič od njega, še naj višji konci barkinih jamborov ne. Spred na zemelnem koncu leži v letu 1787 od cesarice Katarine II. sozidana hiša, za to hišo stoji admiralno poslopje, orožnica in hiša opravištva — dalje gori se pride še le v mesto. Luka sevastopoljska obstoji iz pglavnega zatoka, ki vznotraj do iztoka Černaje Rečke ožja prihaja; vhod v luk, izzačetka še 10 do 11 sežnjev globok, prihaja zmiraj plitvisi tako, da je pri vasi Ahliaru le 3 sežnje globok; voda v luki nima ne skalovja ne posebnih globin; le pri Severni Kozi je majhna skaljica. Berž spred pri vhodu stojite dve močne baterii, ki z zemelne končine molite svoje ognjene žrela v luk, — vse druge baterije so bolj znotraj na glavnem zatoku. Na izhodni strani mesta je še bolj noter postaja za ladije vsake sorte, in verh vsega tega je mala luka, v kateri barke brez jader varno stojé. Na veliko veliko družih krajih sem ter tje je postavljeno na terdnjavah mnogo baterij.

Po vsi luki piše naj raji merzli podsončnek, ki pa na večer odjenja drugim vetrovom suhe zemlje. Naj večja nadloga brodovju je ladijni červ (teredo navalis), ki pregloje čisto vse barke, ki niso okovane s kotlovino (bakrom). Pravijo, da ta merčes se je še le v poznjih letih iz Indije tu vgnjezdil, ker starodavni pisatelji Strabo, Plini in drugi, ki so v svojih popisih zlo natančni bili, nič ne omenijo od tega červa.

Kratkočasno berilo.

Zajterk.

(Konec.)

V sobo k tovaršema nazaj dospevši oficir ne najde od obljubljené kave še nobenega sledú, dasiravno je bilo pol ure že skoraj preteklo in se našim gostom čas približaval, odriniti od tod. Na urnost svojih konjičev se zanašaje vendar še nekoliko posedijo, tolikoveč, ker jih je mlinarica v njih mislih poterdavala, da kava mera vsaki čas gotova biti.

Neizrekljivo krasno okolico ogledovat, stopi zdaj častnik M. k odpertemu oknu, — al kaj zagleda na dvorišču? Bled kakor prazna ruta se oberne po sobi, kričaje: „tovarša! izdani smo, — glejta! kaj kaj se na dvorišču godí“. Doli je bilo vse polno kmetov, oboroženih s puškami, vilami in kosami, žugajočih s pestmi proti odpertemu oknu. V sredi med njimi se je sukal — mlinar; al ne potolažiti je skušal on razserdno množico, ampak kakor mogočen zapovednik je delil izdajavec tu svoje povelja. — Pač so zdaj spoznali svojo nepremišljenost, da na ptuji zemlji, kjer je zastran še vedne vdanosti do Napoleona ptujo armado, ki je Francosko le s svojo veliko močjo v berzdah deržala, vse pisano gledalo, so se take dalječ oddaljili od svojega polka, al to premišljevatí je bilo zdaj prepozno. Treba je bilo kaj družega duhtati, ker dober svét je bil drag.

Hinavska prijaznost in izdajstvo mlinarja jih strašno razserdi; vedili so scer, da proti toliki množici se braniti in uiti, je cló nemogoče; al terdno sklenejo, pustiti življenje svoje le po naj dražejí cení in braniti ga do zadnje kaplje kerví. Urno pripašajo svoje odpasane ostre sablice, in tako hočejo pričakati napada. Al pripravní čas za to se še ni bil približal. Mlinarica, ki je začudeno pogledovala, kaj se godí, in kakor se je čutilo, od unanje nevihte nič vedila ni, je bila še v sobi. Njo z detetom vunkaj dobiti, je bila zdaj glavna skerb mlinarja, toraj z nekim peklenkim posmehovanjem stopi med vrata, pomigajoč ji s perstom k sebi. „Ne za stopaj se ne bo ganila žena tvoja od nas!“ zagromí s potegnjeno sabljo pred mlinarja stopivši častnik D., „vedi, gerdi izdajavec, da življenje žene tvoje in otroka tvojega je privezano na življenje naše, in popred kakor se nam en las izpuli, boš vidil obadva merliča pred seboj. Ako ne odpraviš urno urno zbrane derhali od tod, in nam ne dopelješ naseljenih konj pred vežne vrata, si ti sam v malo trenutkih umorivec lastne žene in otroka“. — Kakor strelja iz jasnega obnebja presunejo mlinarja gromeče besede te. Morebiti bi si bil še kaj spremišljeval, al pri poslednjih besedah tudi njegova tovarša potegneta sablji. Oficir M. vzame trepajoči mlinarici otroka iz naročja, in P. se tesno vstopi k nji, ktera straha vsa plaha kar besedice ziniti ne more“. Urno dopolni moje povelje“, zagromí še enkrat D. nad mlinarjem, ki zdaj skerbno vrata izbe za sabo zaklene, in se vés plašan in bled zmuza po stopnicah na dvorišče k razserdeni množici, ki je enako kervoločnim volkovom čakala smertnega plena. —

Vés prepaden straha stopi mlinar med množico, in jo prelepo začne pogovarjati in tolažiti, razjasnujoč ji, kaka nevarnost pretí njegovi ženi in njegovemu otroku. Al kmetje vsi serditi začno z zobmi škripati in preklinjati, in če bi ne bila mlinarja vsa sosesčina tako obrajtala, bi bil pred ko ne mogel z ženo in otrokom vred žalostno smert storiti. Terpelo je še tako precej dolgo, preden je z raznimi obljubami očistil mlinar dvorišče razserdenih gostov.

Zdaj gresta na njegovo povelje dva čversta hlapca na stražo pred dvoriščine vrata, tretji pak pripelje naseljene konje pred vežo. — Vés trepeči gre mlinar zdaj to vojakom naznaniti. Oficir D., gledajoč skoz okno izpolnovanje svojega povelja, in vidši, da je vse v redu, gré zdaj z mlinarjem prvi, — oficir M. z otrokom v naročji v sredi, in oficir P. z mlinarico poslednje: vsi trije gole sablje v rokah, po stopnicah na dvorišče. Tu se vsede D. narpoprej na konja in reče mlinarju: „ker je naše življenje morebiti še vedno v nevarnosti, nas bosta en čas spremila ti in tvoje dete“ — in pri tih besedah migne svojemu tovaršu, da mu otroka na konja podá. „Tam, kjer se pot z veliko cesto sklepa, dobiš zopet svojega otroka nazaj“ — reče dalje častnik D. — vendar glej, da urne za nami stopaš, ker polagoma laziti nam čas ne dopušča“. Pri tih besedah se še una dva oficirja na konja vsedeta. Milo zdaj mlinarica zajoka. „Ne jokaj se, kmalo boš dete svoje zopet vidila“, reče eden vojakov — in ni jih bilo več na dvorišču.

Straha poln je koračil mlinar za urno jahajočimi častniki, tolikoveč, ker je od deleč nove trume kmetov vidil se bližati; vendar srečno do ceste dospejo, kjer vsemu vpehanemu mlinarju oficir otroka podá z besedami: „Sprejmi svojega otroka, in kadar doraste, uči ga bolj gostoljubnega in resničnega biti, kakor si sam!“

Urno zdaj konje spodbodejo in zdirjajo po cesti. V bližnjem gojzdu so jim sicer ene kroglice žvižgale okoli ušes, ktere so v germovju poleg ceste skriti kmetje, kakor k slovesu, za njimi pošiljali, al srečno so odšli tudi ti nevarnosti in vsi vpehani detekli polk, ko se je